

PILISSZENTIVÁN

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

2017.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	6
2. Pilisszentiván bemutatása	8
3. Örökségünk	17
4. Eltérő karakterű településrészek	39
4.1. Ófalu	40
4.2. Lakóterületek	48
4.3. Intézmény terület	52
4.4. Kereskedelmi, szolgáltató terület	55
4.5. Külterület	58
5. Építészeti útmutató	60
5.1. Kerítések	60
5.2. Kertek	63
5.3. Közterületek	67
5.4. Utcák	69
5.5. Lépcsők	76
5.6. Emlékművek	77
5.7. Sport, rekreációs és játszóterek	78
5.8. Hirdetések, reklámtáblák	80
5.9. Parkbútorok	81

AJÁNLÁS

A kézikönyv készítése során hihetetlen mennyiségű szépségre találtunk, kísérletet tettünk annak legalább felületes bemutatására. Reményeink szerint a kézikönyv segítséget tud nyújtani olyan új tervek megszületéséhez, amelyek ismerik és tisztelik a múltat, de nem egyszerűen a múlt imitációi, hanem a hagyományokhoz hű, új értéket tudnak teremteni. A házak is lehetnek különbözőek, más rendeltetésűek, de ha nincsenek tekintettel egymásra és környezetükre, akkor életteret alakítanak ki. Kívánatos volna elszakadni az unalomig másolt, mechanikus, közepszerű egyformaságtól, tájidegen megoldásoktól, de ez nem működik a hely szellemének, a hely üzenetének megértése nélkül. Közös feladatunk, hogy ne csak kihasználjuk, elvárjuk, hogy adjon nekünk a HELY, ahol elképzeljük az életünk, hanem felelősen, a magunk korlátozott eszközeivel adjunk is hozzá, hogy a jövőben is jó legyen itt élni.

Szerzők

IMPRESSZUM

PILISSZENTIVÁN KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

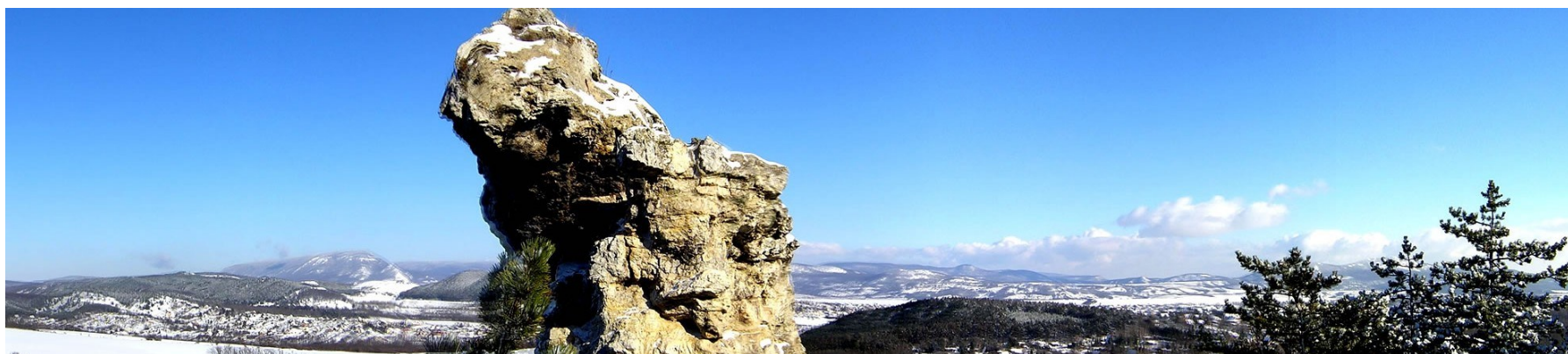
2084 Pilisszentiván, Szabadság u. 85.
Telefon: +36 26 367 322
www.pilisszentivan.hu

Készítette:
Németh Alpin Bt.

Készült:
Pilisszentiván, 2017. 10. 31.

Fotók::
Pilisszentiváni Helytörténeti Egyesület,
944. Szent Borbála Cserkészcsoport,
Duna- Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága,
Pils Parkerdő Zrt., Sárosi Árpád, Markos Ferenc,
Eversné Gönczi Ildikó, Seprenyi Rita,

Ábrák:
Lechner Tudásközpont

KEDVES LAKOSSÁG, TISZTELT ÉRDEKLŐDŐK!

A település arculatát az épített, és az élő környezet együtt rajzolja meg, a kövek, a téglák, az aszfalt, a fák, a madarak, a hegyek és természetesen az itt élők mindennapi történeteinek dramaturgiai hálója adja. A lakóházak, az intézmények, a parkok, utcák és a terek nemcsak a térképen segítik az eligazodást, hanem ki- és megjelölik azt a közös életteret, ahol épp úgy kényelmesen és otthonosan szeretnénk magunkat érezni, mint a saját szobánkban. Az itt tartó, és megtartó vonzalmat és érzést, hogy „**jó haza érkezn**i” mindenhol és mindig őriznünk kell, tágabb lakókörnyezetünket ugyanazzal a törődéssel kell vigyáznunk, mint ahogy a szőnyeget takarítjuk otthon, vagy a levélhalmot gereblyézzük a kertben. Minden település folyamatosan változó organikus egész, amelynek részei közt vannak szerethetőbbek, szerényebbek és kevésbé vonzó.

Egy összetartó közösség akkor jár jól, ha a jelenben a jövőt építi, nem pedig a múltjáért búsul. Egy település akkor halad jó irányba, ha a döntéshozói és polgárai a faluképet úgy építik és fejlesztik, hogy annak esztétikai, funkcionális mivolta a jövőben is tetten érhető, és nem csak a jelenlegi múltó állapotunkban látható és szerethető.

Mi itt, Pilisszentivánon így gondolkodunk, igyekszünk gondoskodni örökségünkről, megtartani az értékeket, kijavítani, felújítani, korszerűsíteni mindazt, ami elavult és megkopott. Van mit dolgozni. Teremteni és alkotni közös felelősség és kockázat, melyhez kérem mindannyiuk segítségét.

Nagy örömmre szolgál, hogy átújíthatom Önöknek Pilisszentiván értékeit bemutató Település Arculati Kézikönyvet. A dokumentáció készítői a közigazgatási területünkön található épített és természeti elemeket rögzítik e könyven, és egyúttal meghatározzák a település sajátos, egyedi hangulatát kölcsönző részleteket. A jól ismert motívumok, építészeti megoldások összegyűjtve, tematikusan csoportosítva kerek egészzé formálják át az eddig részleteket megfigyelő szemléletünket. Többet adnak hozzá települési ismereteinkhez, vezetik a szemünket, hogy ezentúl a kiemelt témákra fókuszáljunk, a jövő értékeit is felismerjük. Ajánlom ezt a kiadványt a szakembereknek, akik az építészet, kert- és tájépítészet, településtervezés területén dolgoznak, valamint az itt lakó, vagy ide költöző embereknek. Segítségét kaphatunk ebből a gyűjteményből, hogy az épített környezetet milyen irányokba lehet gazdagítani, hogy az innovációs törekvéseinkben miként lehet megfelelni a modernista elvárásoknak, hogy amit építünk, azt hogyan építsük ne csak magunknak, hanem mindenki megalégedésére. Ez a páratlan, szakértelemmel és lokálpatrióta elkötelezettséggel összeállított „térkép” segít eligazodnia mindenkinek, akinek van kiindulópontja és célja.

Kellemes lapozgatást kívánok községünk eddig fel nem fedezett, új oldalait is fellebbentő kiadványhoz, amelyet folyamatosan fejlesztve a mindenkorai településállapothoz igazítunk.

Büszkén vállalva e páratlan fekvésű, szép, gondozott, egyedi sajátosságokban bővelkedő település vezetését

Poppréné Révay Gyöngyi
polgármester

BEVEZETÉS

„...A szülőváros (...) nem templomtorony és nem tér szökőkúttal, s virágzó kereskedelem és ipar; a szülőváros egy kapualj, ahol először gondoltál valamire, pad, amelyen ültél és nem értettél valamit, pillanat a folyóvíz alatt, mikor valamilyen régi létezés emlékébe szédültél vissza; simára csiszolt kavics, melyet megtalálsz a régi asztalfiókban, s már nem tudod, mit akartál vele...”

/Márai Sándor/

A kézikönyv segítség kíván lenni:

a település bemutatásával, az értékek megismertetésével és az útmutató résszel tárja fel az épített környezet szépségeit.

Az ajánlás nem kötelező érvényű, de segíti a helyi lakosokat abban, hogy a település képéhez illeszkedő házat tudjanak építeni, mely a falura jellemző építészeti értékeket is magán hordozza a mai kor elvárásainak megfelelő funkcionalitással együtt, hogy az mind a ház tulajdonosának, mind a községben élőknek a büszkeségévé váljon.

Reményeink szerint egyre több olyan ház, közintézmény egyéb építmény fog épülni vagy megújulni Pilisszentivánon, melyen a település karakterét megőrző elemeket vélnek felfedezni az ide látogatók is.

A lakóingatlanok kertje, közterületeink, utcaképünk is fontos része az arculatnak. A Szénások, Európa Diplomás terület a védett élővilágával kiemelten fontossá teszi a természetközeli kultúrtáj kialakítását, vagyis az ember és a természet harmonikus közös alkotását.

PILISSZENTIVÁN BEMUTATÁSA

ÁLTALÁNOS TELEPÜLÉSKÉP, TELEPÜLÉS KARAKTER

Pilisszentiván a Budai- és a Pilisi hegyek ölelésében fekvő, mintegy 4500 lelket számláló község a pilisvörösvári járásban Budapesttől 10 km-re. 2700 méter hosszan nyújtózik el abban a völgyben, amely egyben a Pilis és a Budai-hegyek hivatalos határvonala és egyúttal a vízgyűjtő területek határa is, hisz az ettől északra eredő patakok a Duna esztergomi szakaszába, míg a délre csurdogálók már az óbudai öbölbe tartanak. A budapesti agglomerációs kis települést elsősorban magyarok és a német ajkú svábok lakják a bányászatnak köszönhető betelepítések következtében. Nemzetiségi falu, német neve Sankt Iwan. Pilisszentiván még ma is jórészt „sváb” falu, ahogy az már az alapításakor hosszú időre eldőlt: a török kort követő újjáépítés során, 1724-ben alapították frankföldi német családok és a bányászat 18. század közepi indulásakor is érkeztek újabb német szakemberek, hisz Magyarországon még kevés a bányász, noha Mária Terézia bányászati akadémiaja Selmecbányán ekkor már közel száz éves. A német nemzetiségi nyelvet, tudatot és a kulturális hagyományokat ma már csak a lakosság nagyjából 10-15 %-a vallotta fontosnak a 2001-es népszámláláskor.

A sváb hagyományok hatása az építészetben is megjelenik. A német precizitás, tisztaság meghatározza a mai napig a falu arculatát. A hagyományörzés átörökítésére épült meg hazánkban elsőként a német nemzetiségi tanösvény, mely Pilisszentiván nevezetes helyein lévő állomások tábláin fellelhető feladatokkal idézi fel a múltat.

A falu országos védelem alatt álló római katolikus templomát Feszti Masa festménye díszíti. A település völgyben lévő fekvése meghatározza nem csak a településszerkezetet, hanem a mikroklímát és arculatot is. A völgy a főváros egyik fontos szélcsatornája, itt áramlik Budapestre az uralkodó ÉNY-i szélirányból a friss levegő, melyhez a környékbeli hegyek erdői is jelentős mértékben hozzájárulnak. A nyugatról érkező légmozgások általában sok csapadékot hoznak, mely hirtelen lezúdulva árasztja el a völgyet a hegyekről két irányból lefolyó áradatnak köszönhetően. Ezek a felszíni csapadékvíz mozgások meghatározzák a közterületek, utcák képét is, valamint táplálják az Aranyhegyi patakot, melynek medre mellett a főúton jellegzetes széles zöldfelületi sáv, mint egy hosszan elnyúló park határozza meg a település karakterét, és válik ökológiai folyosóvá az élővilág számára. Jellemző, hogy a környékbeli védett erdőkből számos vaddal, rovarral, hullővel, madárral találkozhatunk az utcákon is.

Több mint száz védett lágyszárú növény él itt, a Szénások hegycsoportban, melynek endemikus faja, - vagyis a világon egyedül itt élő,- a pilisi len (*linum dolomiticum*), szinte már védjegyévé vált a falunak. Pilisszentiván településképileg meghatározó eleme a templom domb, és a dolomitfelszín megkötésére, talajképződés elősegítésére telepített helyi védelem alatt álló feketefenyő erdő. A falu közkedvelt rekreációs terévé vált az egykori, Slótyi névre hallgató homokbánya tó, a belterület mélypontja, mely a pufferzónájával együtt jelentős természetközeli zöldfelületet képez.

Az országos kéktúra, a sárga és piros jelzésű turistautak és a Pilis Bike hegyi kerékpárút is áthalad a községen, akár csak a Magyar Zarándokút. A zöldturizmus számára igazi paradicsom e táj, mely számos kikapcsolódási lehetőséget rejt magában. A jó levegő, tiszta környezet, fejlett infrastruktúra, kedvező földrajzi helyzet magas életminőséget jelent az itt élőknek, idelátogató vendégeknek.

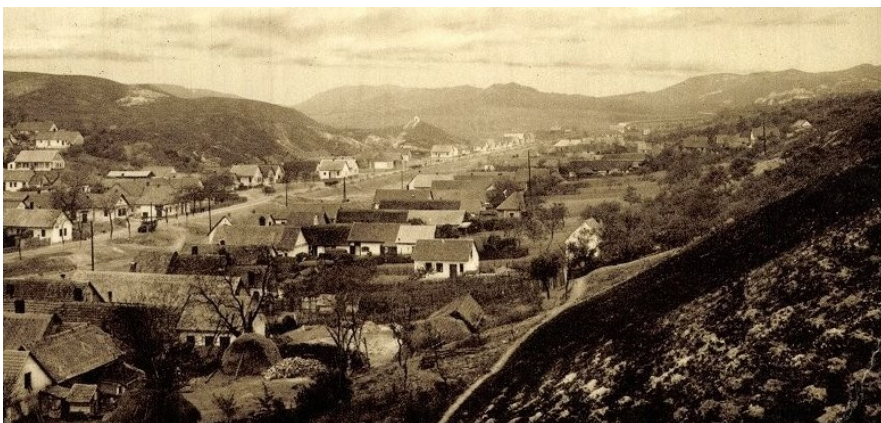
Pilisszentiván fő utcája a mai Szabadság út, mely a völgyben fut, fő közlekedési útvonal volt a főváros és Bécs irányába. Ezt igazolják a kelta kori régészeti leletek is, ezen az útvonalon sokan jártak, majd telepedhettek le a kereskedelem térhódításával.

Az 1700-as években egy ház állt itt, ami az erdész háza volt, helye ismeretlen. Később Karátsony gróf kastélya¹ volt az utca ékköve, melynek helyén ma sorház látható.

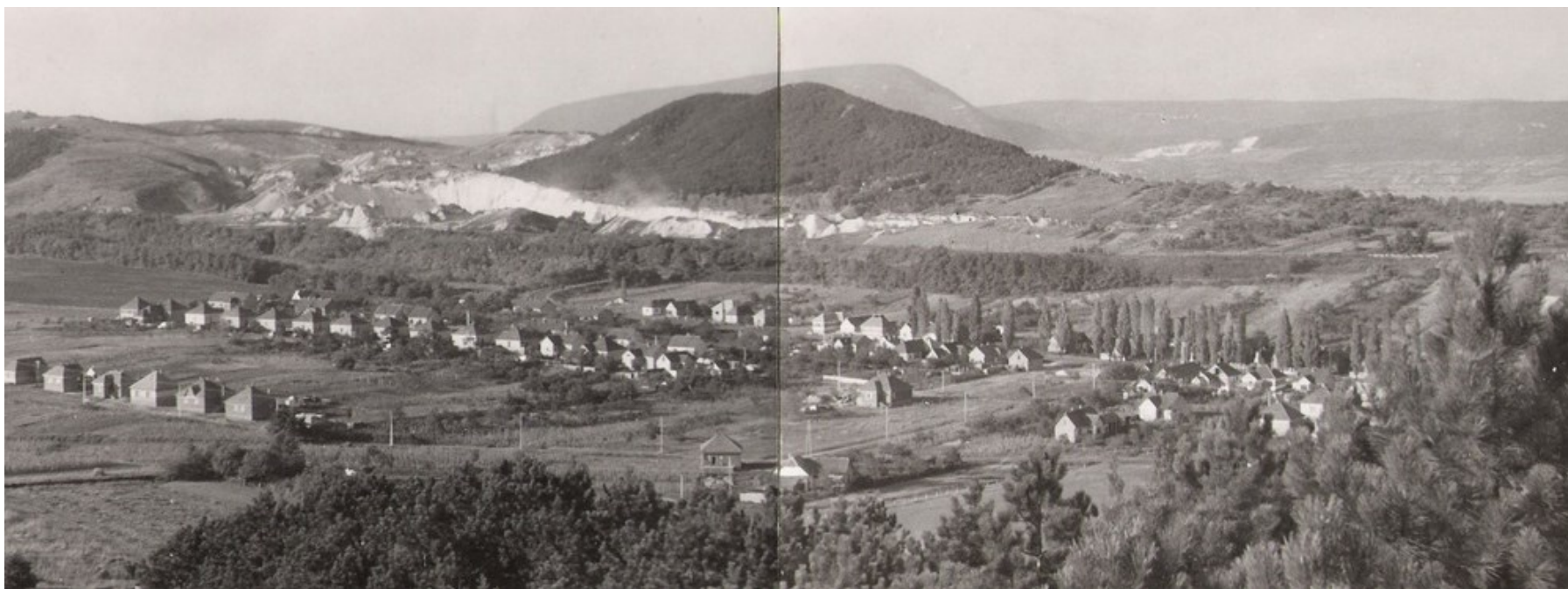
¹ Amit ma már nem láthatunk, a Karátsony gróf vadász kastélya, mely a Szabadság út mentén állt. Pilisszentiván történetében a földbirtokosok közül a Karátsony család volt a legjelentősebb. Közel 100 évig voltak a falu földesurai. Jelentős adományokkal támogatták alapítványokon keresztül a magyar kulturális életet, és ők szorgalmazták a megtalált szén bányászatát is, mely lendületet adott a település fejlődésének. A kastély a II. világháború végéig állt.

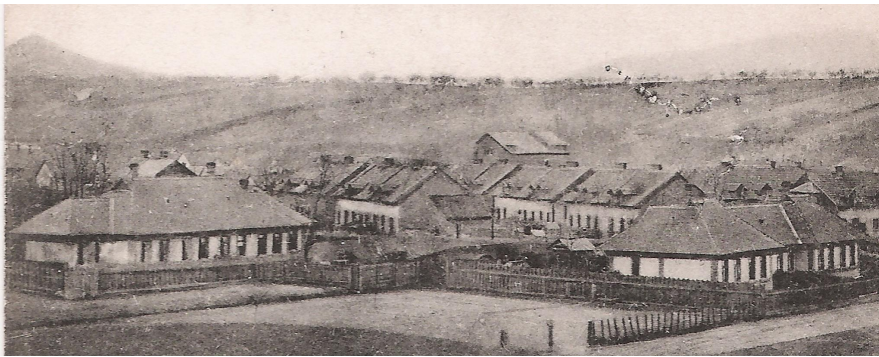
A mai Pilisszentiván ismert múltja az 1724-es évig vezethető vissza, ekkor érkeztek az előzőleg gyakorlatilag néptelen területre az első, Németországból magyar földre költöző katolikus telepesek. A barnaköszén előbukkanások feltárását a gróf szorgalmazta. A bányászat térhódításával, a betelepítés hatására megjelentek a falusias jellegű általában tornácos sváb parasztházak.

Községünk településmorfológiai szempontból a szalagtelkes települések csoportjába tartozik, melynek fő jellemzője, hogy a telekhasználat rendje szigorúan szabályozott. A hosszú, keskeny telek egyik végében (tipikusan az oldalhatáron) sorakoznak a lakóházak, rövidebb oldalukkal az utca felé. Utána következik a gazdasági udvar istállókkal, ólakkal, amit végül az általában keresztben álló csűr zár le, amin túl a kert következik. Alapformája az úti- vagy utcásfalú, amely eredetileg általában egyutcás, vagyis egyetlen út két oldalán alakultak ki a telkek és rajtuk a házak. A további utcák részben azokból a dűlőutakból jöttek létre, amelyek hátulról feltárták, megközelíthetővé tették a kerteket. Igen gyakori az a továbbfejlesztési séma is, amelyben a hosszú, keskeny telkeken az egymást követő generációk újabb házat építenek az első tengelyének meghosszabbításában. Később a telket megnyitják, és utca alakul ki, gyakran zsákutca. Így a szalagtelkes falu jellemzően többutcássá válik.

Pilisszentiván

Igazgatósági lak

1921-től lett önálló nagyközség, korábban Pilisvörösvárhoz tartozott.

A bányászattal egyidőben megjelennek a kolónia épületei. A 19. század végén épült fel a komoly életminőség javulást jelentő bányász kolónia, iskola, óvoda, orvosi rendelő és eközben a lakosság száma is megkétszereződött.

Erzsébet akna.

Az Erzsébet-akna a pilisi szénmedence egyik, a 20. század első évtizedeiben, összesen negyedszázadon keresztül működő bányüzeme volt. A korabeli térképek alapján a bányüzem a mai pilisszentiváni temetőt északról határoló erdőfolt helyén állt.

1927-ben épült a Nagy- Szénáson a Szabó Imre Menedékház². Ma már csak egy emlékfal és egy emléktábla jelzi a helyét .

² A Szabó Imre Menedékháznak vagy más néven Nagy- Szénási Turistaháznak ma már csak a romjai és egy emléktábla látható. Társadalmi munkában építette fel a Munkás Testedző Egyesület Turista Szakosztályának mintegy 200 tagja, akik emberi erővel hordták fel az építőanyagot és a vizet a hegyre, az építkezés helyére. Az első változatában mintegy 6 x 4 méteres alapterületű épület falazása nagyrészt pelyvával egybegyűrt-taposott agyag és kőpor felhasználásával készült. A házat 1927-ben verandával és egy további hálóhelyiséggel, 1934-ben pedig étteremmel bővítették, így több jelentős sport-, illetve turisztikai eseménynek is helyet tudott már adni – 1938-ban például itt rendezték a második világháború előtti utolsó országos munkás sibirizációt. 1949-ben az épületet államosították, majd 1979. után politikai okokból lerombolták. Később a kéktúra- bányagölyhőhelyévé vált.

A kocka házak térhódítása jól megfigyelhető az abban a korban létrejött Hársfa utcában, valamint a korábbi településrészek foghíj telkein.

Ezt követte a több szintes házak – sok többgenerációs – , és a lakótelep formáinak térhódítása.

Napjaink új típusú szabadon álló házai a Szőlő, Akácfa és Tölgyfa utcán épülnek.

Mára egyre többen laknak külterületen, az egykori mezőgazdasági településrészen, ahol a szűk, homokos és murvával borított utak jellemzőek.

A gazdasági övezet a főút mentén lett kialakítva két három nagyobb vállalkozás dominanciájával. A terület rendezett képet mutat, a környezetre nem ártalmas tevékenységet végeznek a cégek.

A következőkben bemutatunk egy válogatást azokból az épületekből, melyek sajátos értéküknél fogva már hosszabb ideje Pilisszentiván identitását erősítik. A településrészekre vonatkozó építészeti előírások szem előtt tartásával elérhető, hogy az új építésű házak ne idegenként, hanem ismerősként jelenjenek meg a többi ház között, így segítsék Pilisszentiván karakterének megőrzését, tovább formálását.

Célunk, hogy a sikeres példák bemutatásával egyre több itt lakó és ide költöző ember szemléletét tudjuk formálni az életminőség javításával párhuzamosan. Bízunk a lakosság gondolkodásának nyitottságában, rugalmasságában, hogy meg tudjuk őrizni itt, Budapest szomszédságában is a falusias hangulatot, természetközeli életmódot.

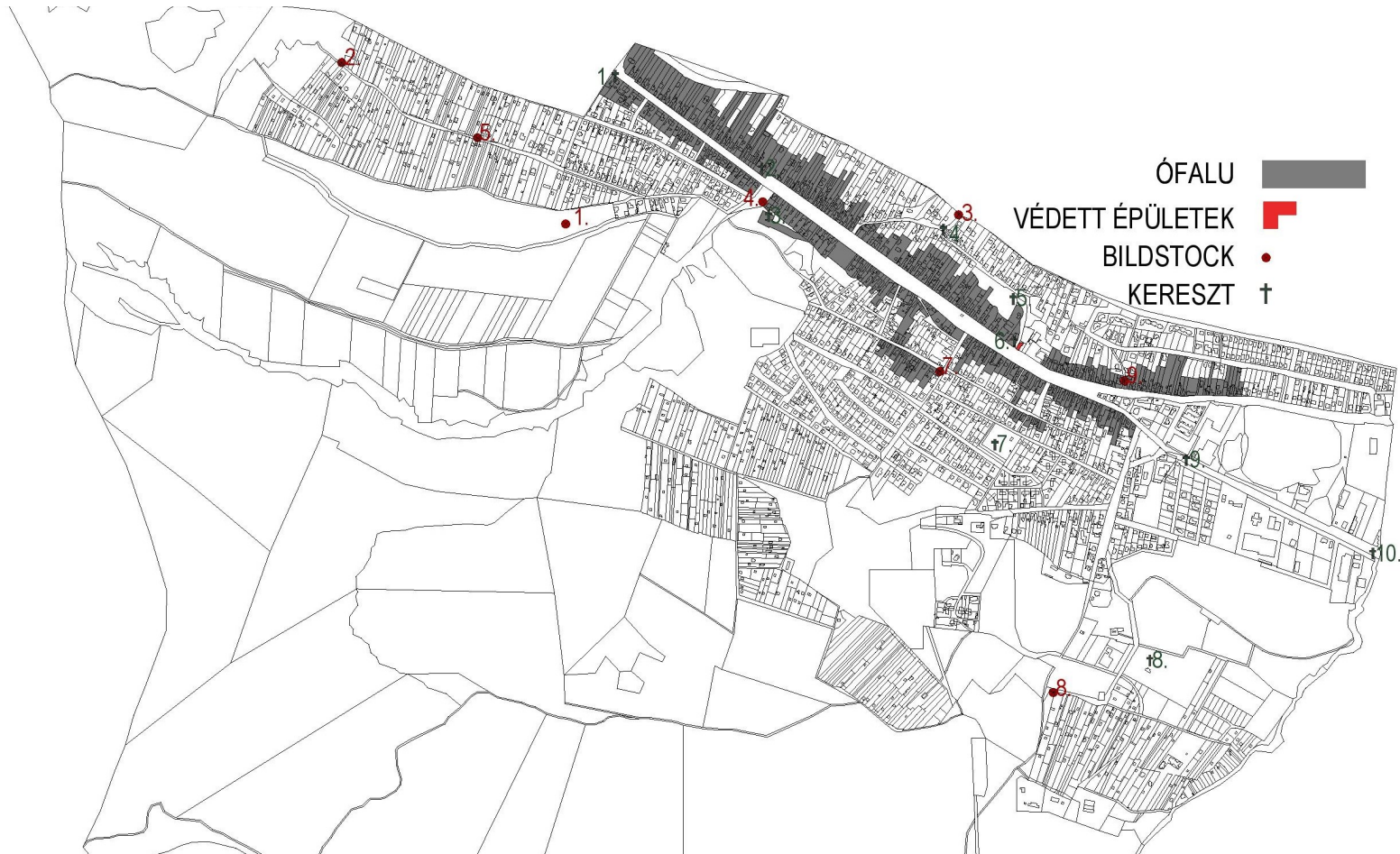

3 ÖRÖKSÉGÜNK:

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ ÉPÍTÉSZETI, MŰEMLÉKI, TÁJI ÉS TERMÉSZETI ÉRTÉKEK,

TELEPÜLÉSKÉPI JELLEMZŐK:

Pilisszentiván természeti adottságai, történelmi múltja, német és magyar nemzetiségek együttélése adja meg az identitást, ami épületei, közterületei szintjén is kifejeződik.

1. RÓMAI KATOLIKUS TEMPLOM:

Pilisszentiván természeti adottságai, történelmi múltja, német és magyar nemzetiségek együttélése adja meg az identitást, ami épületei, közterületei szintjén is kifejeződik.

Pilisszentiván területéről néhány írott forrás már a 17. századból említi egy régi templomot, melynek helye a mai napig ismeretlen. Az egykori templom (vagy kolostor) létezését támasztja alá az az adat is, hogy az 1838-as nagy esőzések idején a Vadász-réti-patak egy 1665-ben öntött harangot sodort le a falu határába (a harang ma is megvan és a templom lélekharangjául szolgál).

A településen egy országos védettségű műemlék van, a Szűz Mária, az Isteni Gondviselés Anyja római katolikus templom és plébánia. 1780-ban kezdte építeni a katolikus közösség önerőből, így csak 1796-ban készült el, de tornya még fából volt. Tervezője Nöpauer Máté, a magyarországi késő barokk építészet egyik jelentős templomépítésze volt. Mai formáját az épület – a szénbányászat fejlődésével letelepedő gyarapodó lakosság igényei miatti - bővítéssel az 1914-es átalakítással nyerte el. Belső festése viszonylag dísztelen; két nagy méretű festményét Feszty Masa festőművész alkotta 1950-ben. 1919-ben önálló lelkeszség szerveződik, 1949-től plébánia, mely helyi védelem alatt áll.

A toronyban négy harang található, ezek közül hármat 1922 és 1925 között öntöttek, míg a negyedik az 1665-ből származó, a falu határában 1838-ban talált lélekharang, amit a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma 2003-ban védett kulturális örökséggé nyilvánított.

Az Ófalu területén, a kialakult telkek, a telkek beépítése, a házak tömegformálása és az építészeti részletek őrzik még az egykori sváb karaktert és a falusi léptéket. Az Ófalu településszerkezetének nemcsak történeti, de településképi jelentősége is van, mert a keskeny telekszerkezet visszahat a beépítés jellegére. Ezen a településrészén a házak jellemzően az utcavonalon állnak, az utcaképet a nyeregvetős épületek oromfalának ritmusa határozza meg. Az Ófalu egyben a település központja is, a Szabadság utca mentén sorakoznak a község legjelentősebb intézményei és kereskedelmi egységei.

Az Ófaluban két területi védettségű egységet találhatunk, a Szabadság utca teljes hosszában, valamint a Bányász utca 20-32. szám közötti szakasz.

2. SZABADSÁG UTCA:

Településszerkezeti és településképi védelem alatt áll az utca teljes területén.

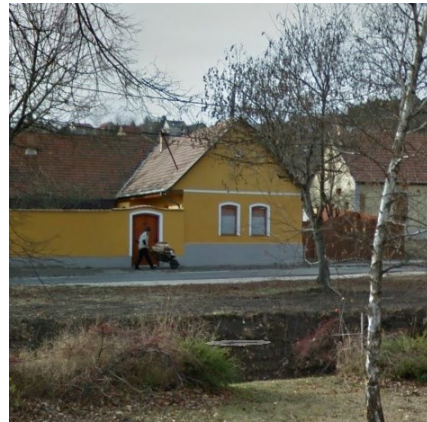
3. BÁNYÁSZ UTCA :

A Bányász utca 20-32. szakasza az utcakép miatt településképi védeltséget élvez.

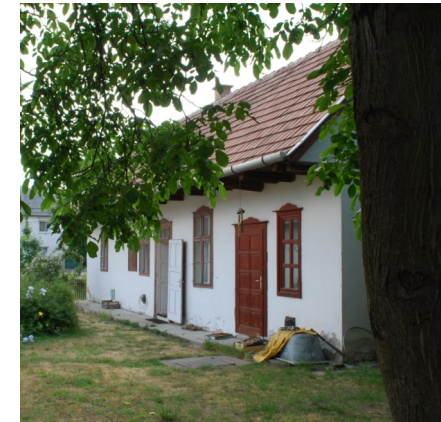

4. HELYI VÉDELEM ALATT 9 LAKÓÉPÜLET ÁLL:

A lakóépületek a sváb hagyományépítészeti értékeit hordozzák. A házakat mindig a telek oldalhatárára építették, oszlopokkal vagy pillérekkel tagolt tornác kialakítással, jellemzően oromfalas homlokzat kialakítással.

Szabadság u. 82.

Szabadság u. 117.

Szabadság u. 56.

Szabadság u. 79.

Szabadság u. 83.

Szabadság u. 117.

József A. u. 16-18.

Szabadság u. 123

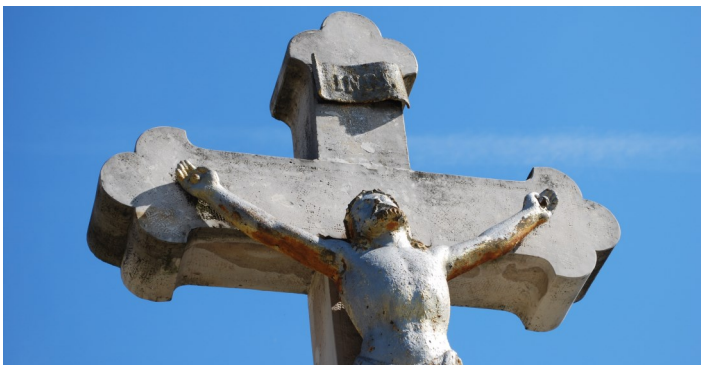
József A. u. 18.

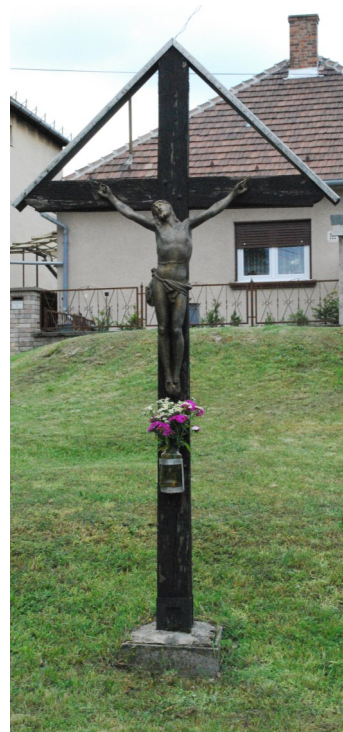
5. TÁJHÁZ:

A Tájház szintén helyi védelem alatt álló sváb építészeti elemeket hordozó épület, melyben kiállítás mutatja be a múlt emlékeit, hagyományait. A közel 100 éves épület Gábeli József egykori vendéglős lakóháza volt. Tájházzá 1986. augusztusában avatták. Az első három helyiség lett berendezve a tulajdonos egykori bútorával. A földműves és bányász élet során használt tárgyakat, eszközöket a község lakói gyűjtötték össze.

6. HELYI VÉDELEM ALATT ÁLLÓ KERESZTEK:

A 10 db. Kő- és fakereszt és 9 db. bildstock (képkő) szintén Pilisszentiván egyedi értékei közé sorolhatók, melyek helyi védelem alatt állnak. A képoszlop eredetileg a katolikus svábok útjelzője, ima és szakrális emlékhelye volt, vagy inkább lehetett. Hasonlatos az általánosan elterjedt út menti keresztekhez, de ezek kisebb méretűek és inkább szentképtartó jellegűek. Pilisszentiván legrégebbi faragott kőemléke a Szabadság út 49-es számú ház kerítésvonalában áll, a valamikori Pilisvörösvárra vezető út mentén, mely Szent Vendelt a pásztorok és földművesek védőszentjét ábrázolja.

7. BILDSTOCK:

Kőből, illetve betonból készült oszlopok, melynek felső részén kis fülke szerű mélyedésben festett képet helyeztek el. Az oszlop tetején vaskeresztek voltak. A belterület és külterület határán, illetve dűlők határára állították. Ismeretes azonban olyan képoszlop, amely szerencsétlenség helyszínére emlékül állították.

8. KÁLVÁRIA ÉS KÁPOLNA:

Helyi védetség alatt áll a Kápolna és Kálvária épületegyüttese a dombon lévő főleg fenyvesekkel díszített erdővel együtt, mely meghatározó zöldfelületi eleme a falunak. Szakrális építményeinket számos zarándok keresi fel a Magyar Zarándokúton haladva

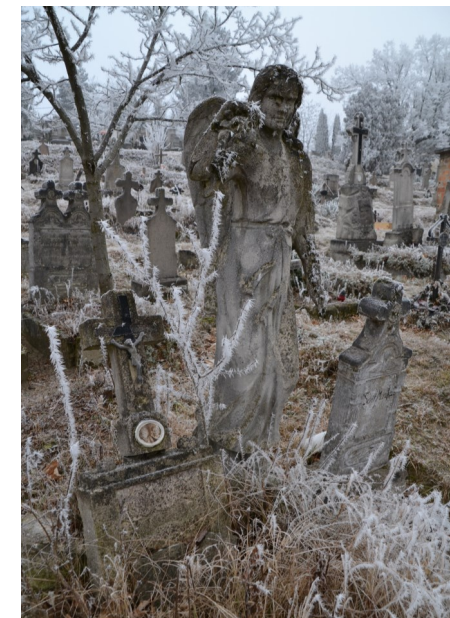

9. KŐHÍD:

Az 1975-től működő új temető felé vezető úton csodálhatjuk meg másik helyi védelem alatt álló építményünket a régi kőhidat.

10. SÍRPARK:

A Ságvári utcában fellelhető régi temetőbe ma már nem temetnek, sírparkként látogatható. 1888-tól 1975-ig üzemelt, ma az Egyházközösség gondozza. Egy kereszt és kápolna is az örökség része.

SZENT BORBÁLA KÁPOLNA:

Büszkék vagyunk a Szent Borbála téren álló kápolnára is, melynek alapja az egykori helyén az úton és annak túloldalán látható. Itt imádkoztak a bányászok védőszentjükhöz, Szent Borbálához mikor elindultak dolgozni a Jóreménység utcán felfelé. Ennek emlékét őrzi az aszfaltban kialakított lenyomat, mely az egykori alaprajzot mutatja. A kápolna sorát valószínűleg épp az általa védett bányászat okozta: a feljegyzések szerint a múlt század harmincas éveiben – a föld alatt futó tárók miatt az épület megsüllyedt és nem sokkal később össze is dőlt.

Bányászati emlékeinket a trapéz ácsolatot idéző tanösvény táblákon mutatjuk be :

TERMÉSZETI ÉRTÉKEINK:

Természeti értékeinket tekintve a legismertebb a település címerében is fellelhető pilisi len, mely egyedül csak itt él a világon.

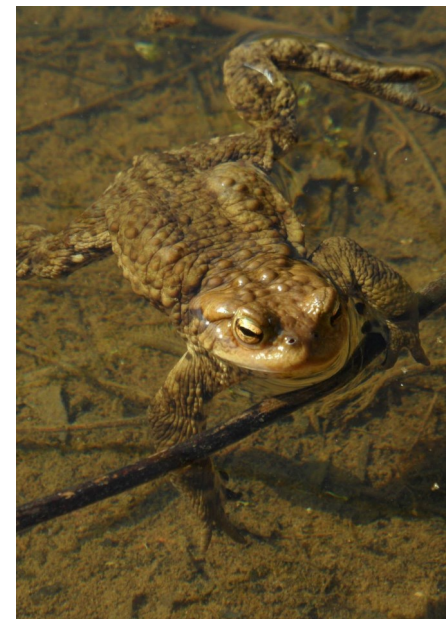

VÉDETT ÉLŐLÉNYEK:

Több mint száz lágyszárú védett növény található a környékbeli erdőkben, de gazdag a rovar és a madár világ is, valamint tavaink és vízpartjai élővilága. Jellemző, hogy az emlősök megjelennek a belterületen is, külterületen pedig mindennapos vendégek. A Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságának felügyelete, valamint a Pilisi Parkerdő Zrt. gondozása alatt állnak a környező hegyek erdei.

FELSZÍNI ÁLLÓVIZEINK:

Számos életközösségnek biztosítanak életteret - közül az Aranyhegyi- patak felduzzasztásával létrejött **Jági-tó**, valamint az egykori mesterséges homokbányató a **Slötyi** meghatározó településképi szempontból is.

FELSZINI FOLYÓVIZEINK:

A völgyben, a főút mellett is végig csordogáló **Aranyhegyi-patak** a zöldövezetével ökológiai folyosóként is funkcionáló jellemző falusi karakter elem.

Pilisszentiván közigazgatási területén belül az alábbi táj- és természetvédelmi szempontú kijelölés alatt álló területek találhatóak:

- Budai Tájvédelmi Körzet
- Natura2000 terület
- Országos ökológiai hálózat övezetei

Az táj- és természetvédelmi szempontú kijelölések alatt álló területek jelen természeti állapotukban településképi szempontból jellegzetes és értékes részét képezik Pilisszentiván területének, a településkarakter meghatározó, védendő elemeit képviselik.

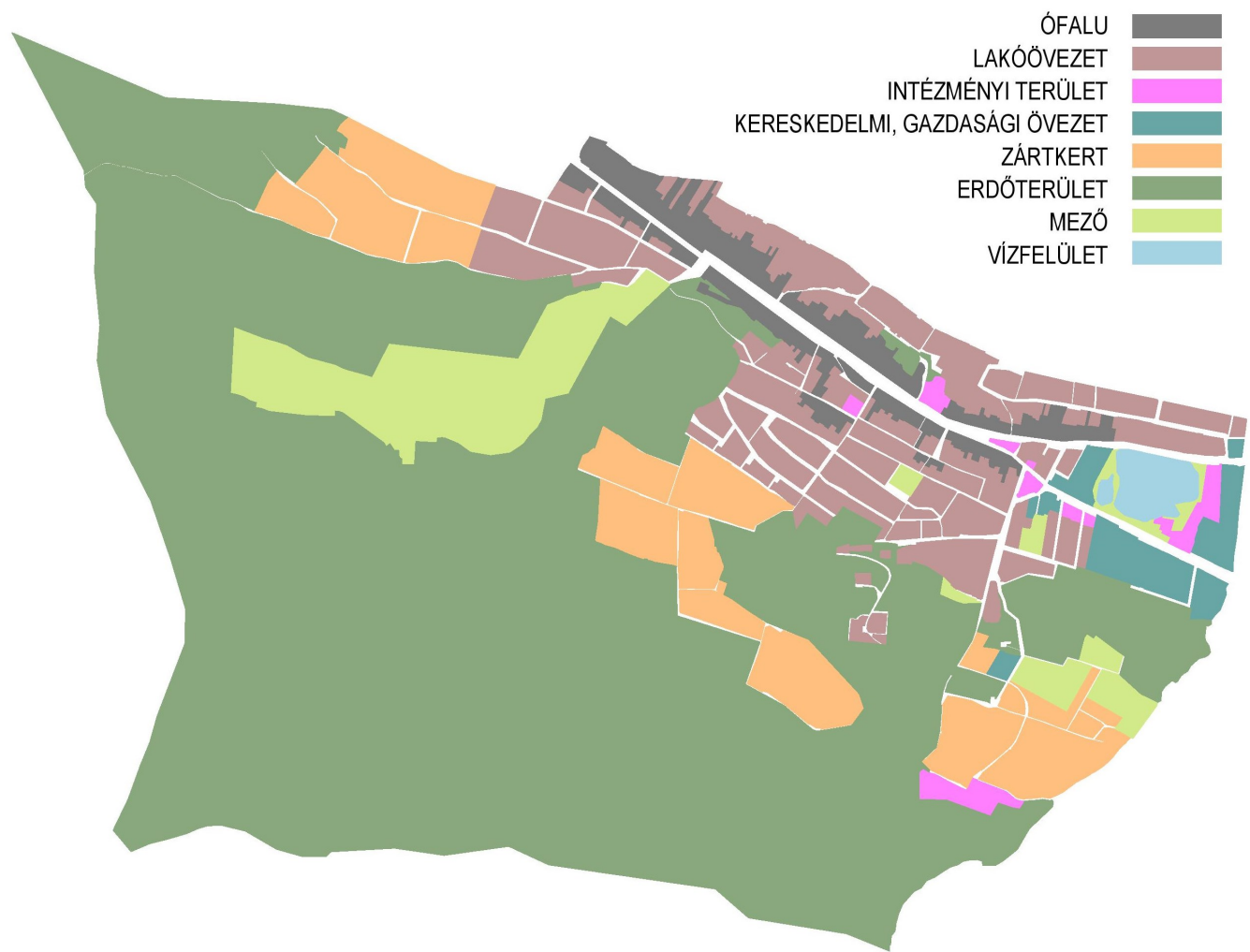
A természeti környezettel határos, beépítéssel bíró településrészek területi és egyedi építészeti településképi követelményeinek meghatározása során a természeti környezet látványának megóvása elsődleges szempont.

4 ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK:

Az egyes településrészeken más-más építési szempont a meghatározó.

Az eltérő szempontok alapján településrészek határozhatók meg, amely történetiségükből, funkciójukból és terepviszonyukból fakadóan valamilyen arculati egységet mutatnak

40

4.1. ÓFALU:

Az Ófalu területén, a kialakult telkek, a telkek beépítése, a házak tömegformálása és az építészeti részletek őrzik még az egykori sváb karaktert és a falusi léptéket. Az Ófalu házainak mindegyike az utcára merőleges hossztengetű, nyeregvetős ház volt, melyek az oromfalakkal fordultak az utca felé. A lakóház rendszerint hosszban benyúlt a telkebe, a főbb melléképületek (istálló, ólak, színek) mögötte sorakoztak. A házakat mindig a telk oldalhatárára építették, mert a porták kihasználtsága így volt kedvezőbb.

Új épület csak a helyi hagyományokhoz alkalmazkodó anyagok használatával építhető, a meglévő, hagyományos épületekhez igazodó tömeg- és téralakítással.

Az utcaképet az utcavonalra telepített jellemzően oromfalas, közel azonos tömegű, keskeny magas tetős "parasztházak" ritmusa adja.

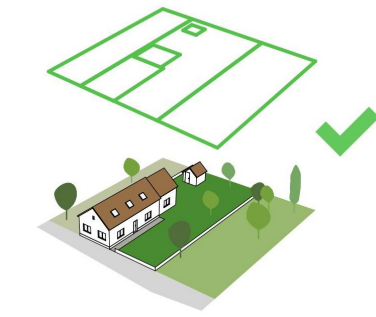
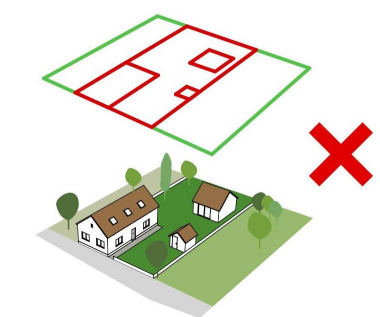
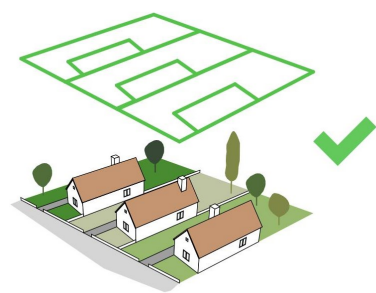
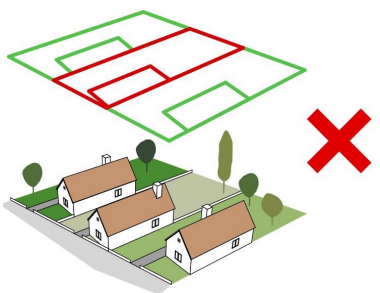
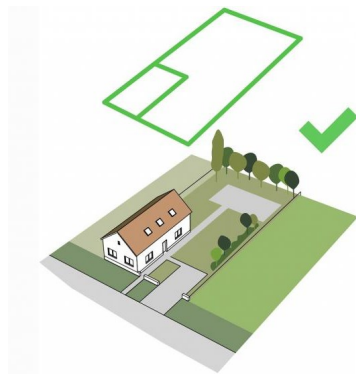
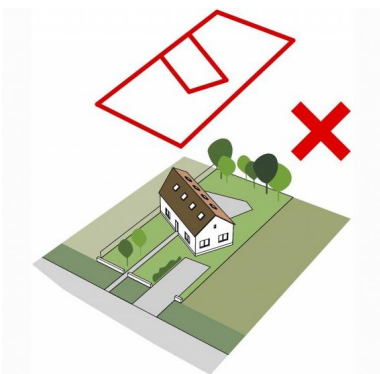
Javasolt az utcára merőleges tetőgerinc és a közvetlen környezetben jellemző tetőhajlásszög alkalmazása, amely kizárólag magastetős kialakítású lehet, 37-45° tetőhajlásszöggel. A hagyományos utcakép megőrzése az eredeti építészeti elemek megtartása a támogató. Új épületek építése, meglévők átépítése esetén a kialakult hagyományok továbbgondolása és a már meglévő értékek megőrzése a cél.

A másik, jellemző épülettípus az utcával párhuzamos gerincű utcai szárnya. Az 1900-as évek elején a széles telekkel rendelkező jómódú emberek néha L alakú házat építettek. Az utcával párhuzamos szárny 2-3 szobával gyarapította a lakóterületet.

TELEPÍTÉS:

A község helyi védett területein a keskeny telkeken az épületek oldalhatáron állnak, az utca vonalára merőleges tetőgerinccel, általában oromfalas utcai homlokzattal, jellemzően előkert nélkül, keskenyebb oldalkerttel. Ha az utcavonal nem merőleges a telekosztásra, a homlokzatok fűrészfogas elrendezéssel kerültek kialakításra. Igazodjunk a már kialakult renchez.

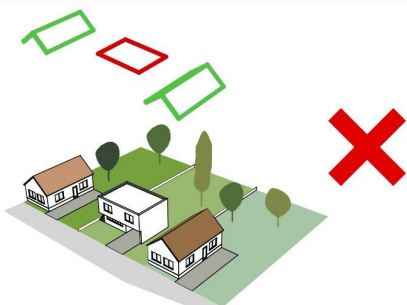
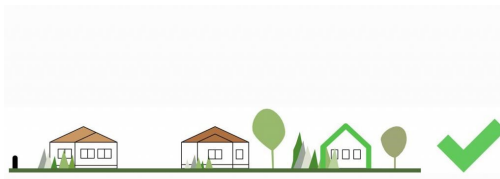
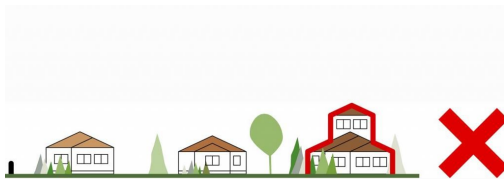
JELLEGZETESSÉGEK, ELŐÍRÁSOK:

- oldalhatáros beépítés
- földszintes, egyszerű épülettömegek,
- sima nyeregtető
- oromfalas utcai homlokzat
- oszlopos tornác
- természetes anyagok használata
- egyszerű tömegformálás, arányok megtartása

KERÜLENDŐ KARAKTEREK:

- összetett épülettömegek
- tagolt formák
- harsány színek
- túldíszítettség
- mesterséges anyagok használata

Jellemzően földszintes épületek állnak, újabban már a tetőterek beépítése is előfordul. Helyi értékvédelmi területen és utcaképvédelmi területen új épület csak a helyi hagyományokhoz alkalmazkodó anyagok használatával építhető, a meglévő, hagyományos épületekhez igazodó tömeg- és téralakítással.

Helyi értékvédelmi területen és utcaképvédelmi területen kizárólag magastetős épület helyezhető el, 37-45° tetőhajlásszöggel. A házak utcai homlokzata mindig oromfalas kialakítású legyen. Az oromfal anyaga lehet falazott, a homlokzattal megegyező homlokzatképzésű, illetve deszka. Az utcai homlokzaton ne legyen erkély, loggia, garázskapu.

Helyi értékvédelmi területen és utcaképvédelmi területen kizárólag magastetős épület helyezhető el, 37-45° tetőhajlásszöggel.

Bővítés során az eredeti épület anyaghasználatát, léptékét és formavilágát alkalmazó, vagy ahhoz illeszkedő építészeti megoldások alkalmazhatók.

Az Ófalu területen lapos tetős épület nem építhető.

ANYAGHASZNÁLAT:

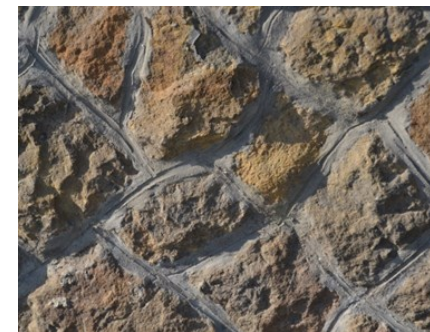
Helyi értékvédelmi területen és utcaképvédelmi területen a tetőfedés anyaga csak hagyományos vörös, illetve barna égetett agyagcserép, azonos színű betoncserép illetve természetes pala lehet.

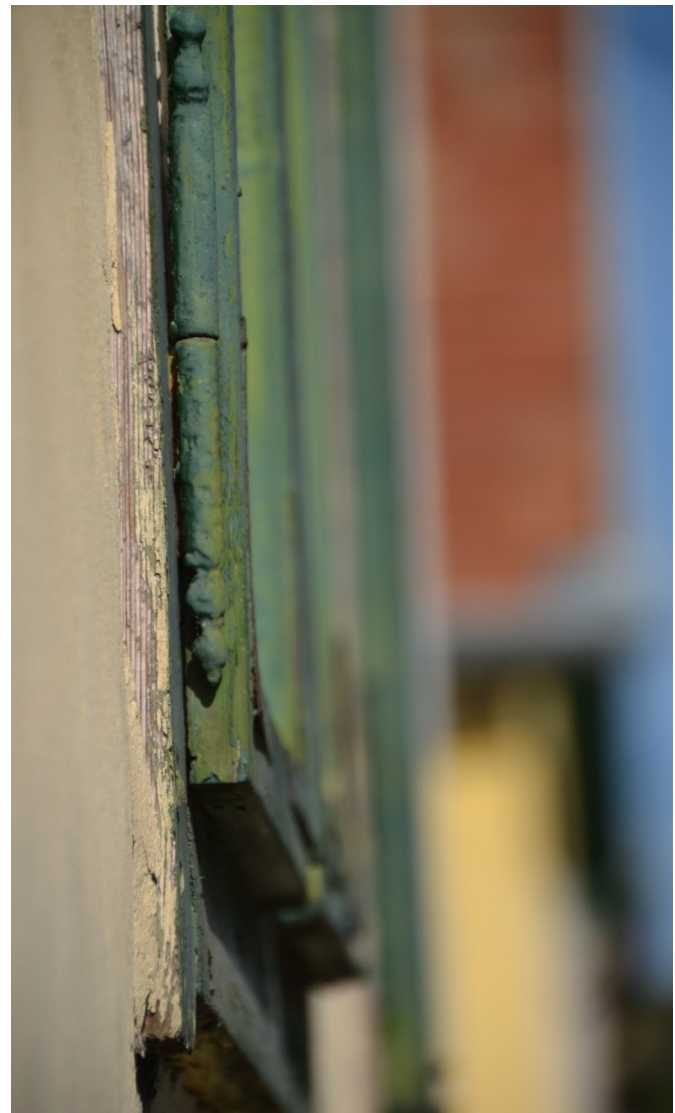
A nyílászárók: az épület megjelenéséhez igazodó arányokkal, igényes kialakítással. Két szárnyú, jellegzetesen két vagy három osztatú ablakok, utcai homlokzaton szimmetrikus kialakítással.

A homlokzat csak vakolt – festett (meszelt) felületű, ill. tégl- vagy kőburkolatú lehet. Az épületek vakolt, színezett homlokzati falfelületének színezésénél a környezethez való illeszkedés érdekében csak a fehér, szürkével tört fehér, világos okker árnyalatai, homok- és agyagszín színek illetve természetes építőanyagok esetén azok természetes színei alkalmazhatók.

A lábazat tégl-, kőburkolatú illetve festett lehet.

LAKÓÖVEZET

4.2. LAKÓTERÜLETEK:

Pilisszentiván az Aranyhegyi patak két oldalán húzódik a Zsiros hegy lábánál. Jellemzőek a lejtős telkek, melyek oldalhatáron álló módon épültek be. Az épületek előkerttel létesültek. A lakóterületek egymástól eltérő építészeti jegyeket hordoznak, ezáltal a település heterogén képet mutat.

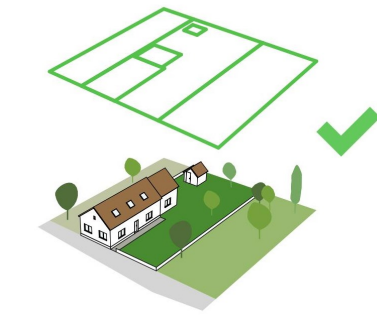
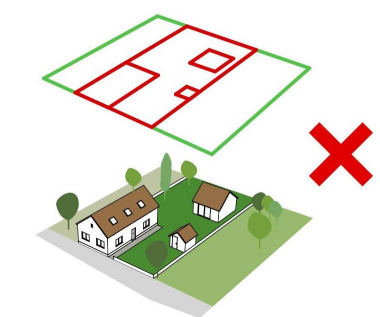
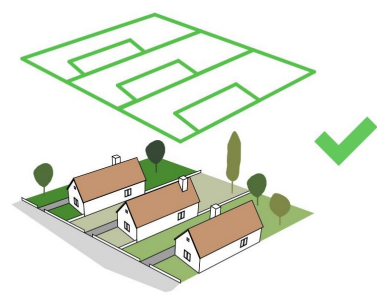
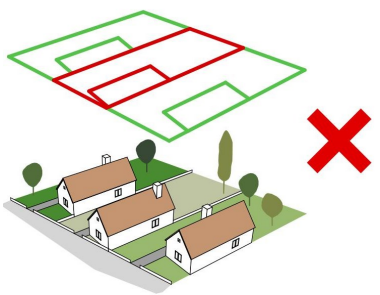
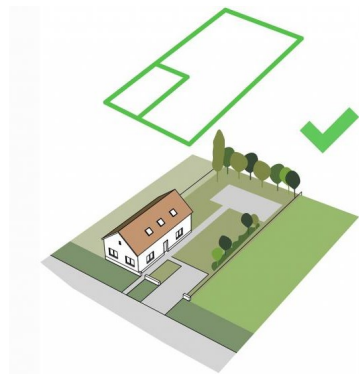
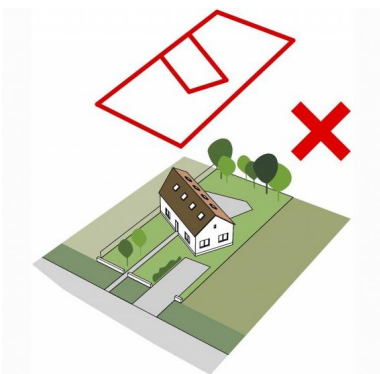
4.2. LAKÓTERÜLETEK:

Lakóterület laza beépítésű, összefüggő nagy kertes, több önálló rendeltetési egységet magába foglaló, elsősorban lakó rendeltetésű épületek elhelyezésére szolgál.

Új építésű, meglévő lakóház átépítése tervezése során célszerű megoldás, ha a helyi védett település részen nézünk szét, és az ottani épített környezetből merítünk ihletet. Szeretnénk felhívni a figyelmet a lakóépületek tervezésével kapcsolatban: az alacsony hajlásszögű sátozotttetővel fedett házak tájidegenek Magyarországon.

Lakóterületeken a lejtős terep gyakori adottság. A házat illesszük a terephez és ne a terepet a házhoz! A tereprendezést igyekezzünk a legszükségesebb mértékre korlátozni, igazodva a szomszédos telek terepszintjéhez.

TELEPÍTÉS:

A terület laza beépítésű, összefüggő nagy kertes, több önálló rendeltetési egységet magába foglaló, elsősorban lakó rendeltetésű épületek elhelyezésére szolgál. Megtalálható a szabadonálló, oldalhatáron álló, ikres beépítési mód. A telepítés szabályairól a helyi építési szabályzat rendelkezik. Alapelv azonban, hogy az egységes utcakép érdekében igazodjunk a már kialakult, harmonikus rendezhez.

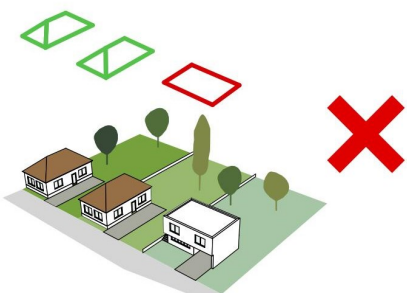
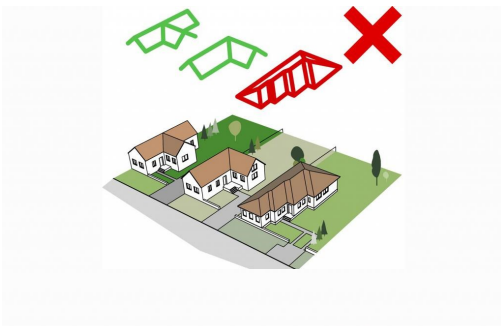
JELLEGZETESSÉGEK, ELŐÍRÁSOK:

- oldalhatáros beépítés
- földszintes, és tetőtérbeépítéses egyszerű épülettömegek,
- alacsony hajlású vagy lapostető az épület kis százalékán létesíthető
- természetes anyagok használata
- egyszerű tömegformálás, arányok megtartása

KERÜLENDŐ KARAKTEREK:

- gépjármű- és egyéb tároló épület utcafronti homlokzaton való megjelenése
- lejtős terep esetén kerüljük a nagy bevágásokat, földkiemeléseket, vagy a mesterséges sík teraszok kialakítását
- lakókocsi, lakókonténer, egyéb épületpótló műtárgy elhelyezése nem javasolt
- konvektort, szerelt égéstermék-elvezetőt, parabola-antennát, légkondicionáló berendezés kültéri egységét, valamint egyéb technikai berendezést az épületek közterület felőli homlokzatán nem ajánlott kivezetni.

ÉPÜLETTÖMEGEK:

- jellemzően földszintes és tetőtérbeépítéses épületek állnak
- új épület csak a helyi hagyományokhoz alkalmazkodó anyagok használatával építhető, a meglévő, hagyományos épületekhez igazodó tömeg- és téralakítással.
- kizárólag magastetős épület helyezhető el, 35-45° tetőhajlásszöggel. A házak utcai homlokzata mindig ormfalas kialakítású legyen.
- Az ormfal anyaga lehet falazott, a homlokzattal meg egyező homlokzatképzésű, illetve deszka.
- Az utcai homlokzaton ne legyen erkély, loggia, garázs-kapu
- A lakóterületen lapos tetős épület nem építhető.

4.3. INTÉZMÉNYI TERÜLET:

A Szabadság ut menten az Urain területet csak az önkormányzat és az iskola épülete, a Generációk háza és az orvosi rendelő intézményi területei szakítanak meg. A település belső területén tehát elszórtan találhatóak a közintézmények.

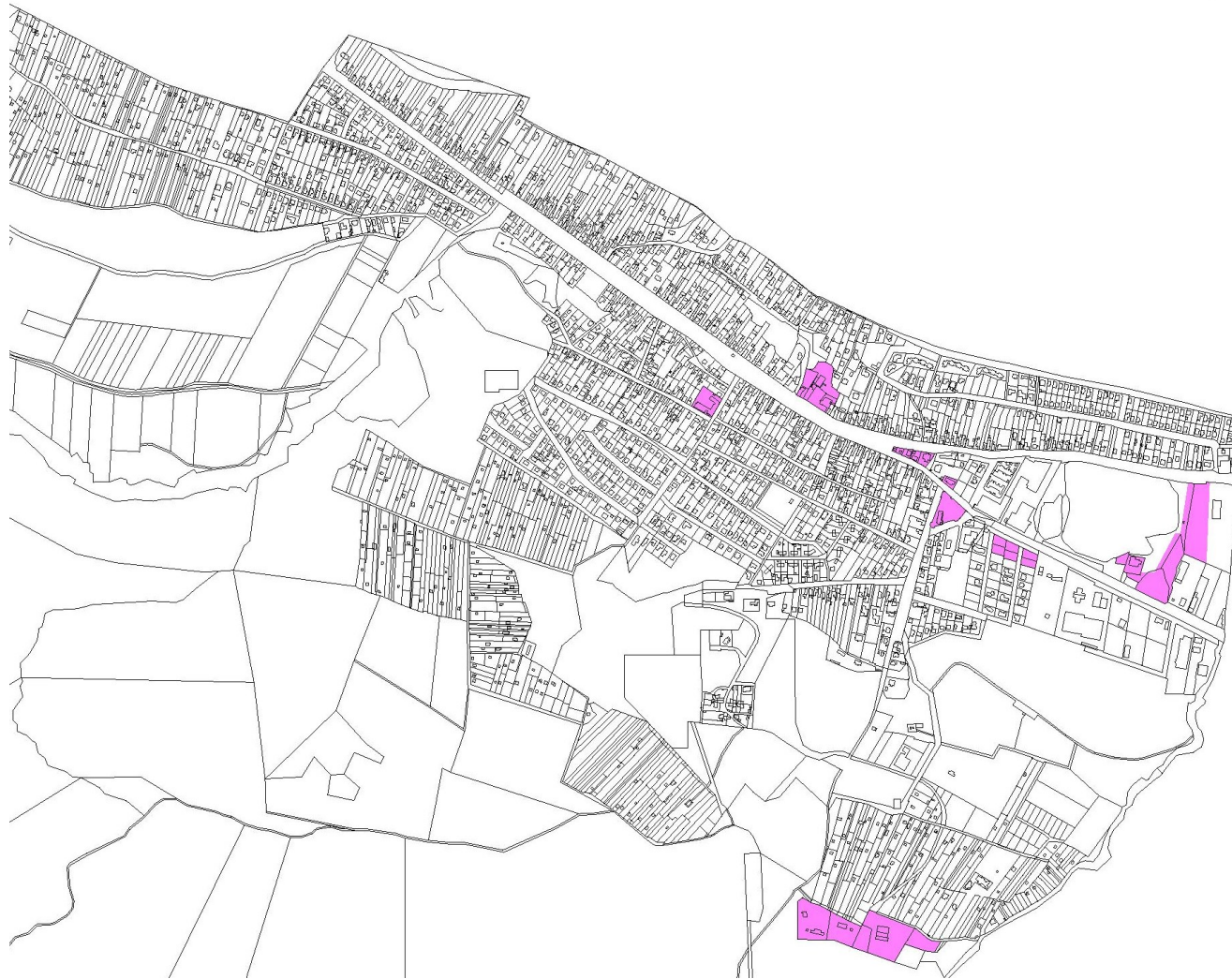
Az önkormányzat és az iskola épületének mérete, elhelyezkedése és funkciója a körülötte lévő beépítéshez képest eltérő, leginkább a templom arányaihoz igazodik.

Az egyéb intézmények építése, kialakítása során karakterükben igyekeznek a környező beépítéshez igazodni

A tó környezetében intézményi területet jelöl a szabályozás. A terület beépülése esetén fokozott figyelmet igényel a tó természetközeli állapotának megőrzése, intenzív zöldkörnyezet kialakítása.

INTÉZMÉNYI TERÜLET

4.3. INTÉZMÉNYI TERÜLET:

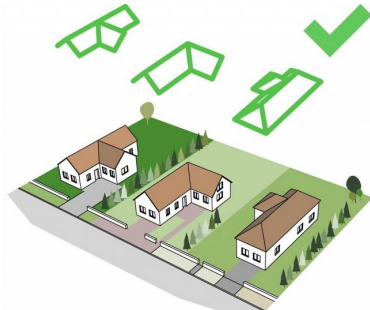
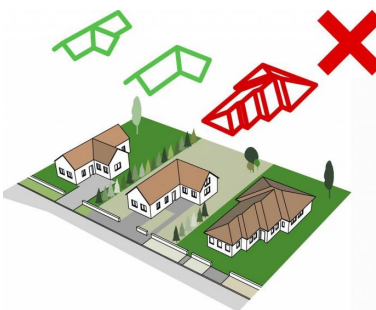
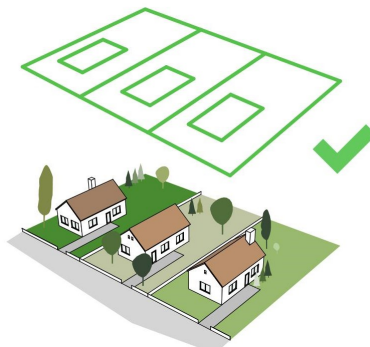
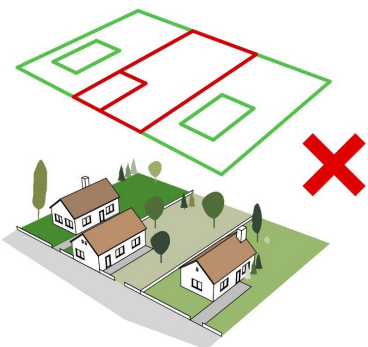
Az intézményeket a település központi, jól megközelíthető részein célszerű elhelyezni, amely mindenki számára gyalogosan és gépkocsival is könnyen megközelíthető.

A Slótyi keleti és déli partján intézményi területet jelöl a terv, itt található a Csali csárda és környezete.

A település zártkertjeitől délre fekvő részén a központtól viszonylag távolabb is található intézményi terület az egykori bánya helyén.

A terület elsősorban igazgatási, nevelési, oktatási, egészségügyi, szociális rendeltetést szolgáló épületek elhelyezésére szolgál, melyben lakófunkció önmagában nem javasolt, csak az intézményi rendeltetés megléte mellett alakítható ki.

TELEPÍTÉS:

Az intézményi területen az épületek szabadon álló módon helyezhetők el. Egy-egy területen több épület is kialakítható.

JELLEGZETESSÉGEK, ELŐÍRÁSOK:

- arányos épülettömegek,
- hagyományos tetőformák
- egyszerű tömegformálás
- természetes anyagok használata

Az utcával párhuzamos gerincű épület utcára néző tetőfelületén napelem elhelyezhető

KERÜLENDŐ KARAKTEREK:

- nagyon összetett épülettömegek
- lapostetők
- harsány színek
- mesterséges anyagok használata

4.4. KERESKEDELMI, SZOLGÁLTATÓ TERÜLET:

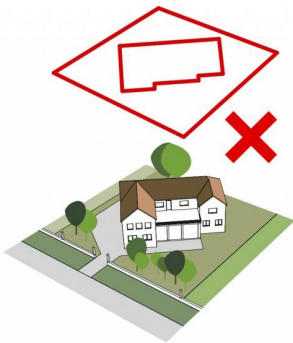
Kereskedelmi, gazdasági, szolgáltató terület az 1107. számú út Solymári végén, a Slötyi tó körül helyezkedik el. Az épület szerkezetei, alakja, magassága és színe nagyon különböző. A többszintes épületekben ami egységet mutat a hatalmas üvegfelületek az utcáfront felé.

Az Ófaluhoz közeledve ezek az épületeknek a mérete, magassága csökken igazodva a hagyományos falusias jellegű épületek karakteréhez, formavilágához.

KERESKEDELMI, GAZDASÁGI ÖVEZET

TELEPÍTÉS:

Az épületek a telkeken szabadonálló jelleggel helyezkednek el, a telekhatárral párhuzamosan.

JELLEGZETESSÉGEK, ELŐÍRÁSOK:

- Irányadó a magastető használata, a tájképbe illő cserépfedéssel vagy lemez/ fémlemez fedéssel a vörösréz, barna vagy antracit szürke árnyalataiban.
- A hajlásszög tekintetében elfogadható a csarnok feszítávhoz igazodó alacsonyabb érték is, a lapostető.
- Javasolt a fogadóépület, bejárat, iroda funkciók nem könnyűszerkezetes, igényesebb kialakítása, természetes anyaghasználattal.
- Nagyon fontos az épületeket takaró és árnyékoló honos növényzet (fák) telepítése és az udvar valamint a parkolók kulturált, parkosított kialakítása.

KERÜLENDŐ KARAKTEREK:

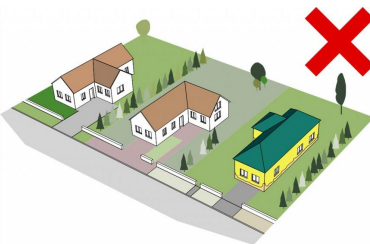
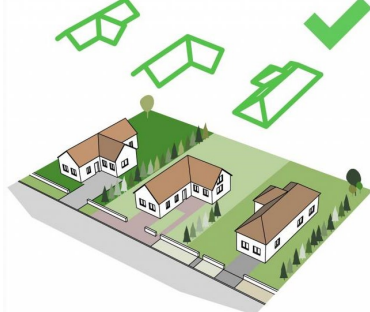
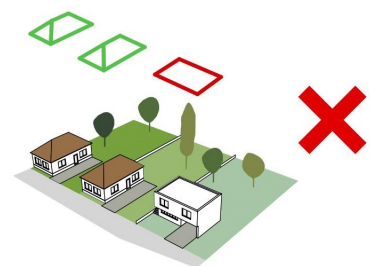
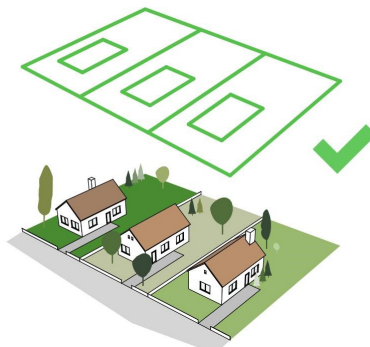
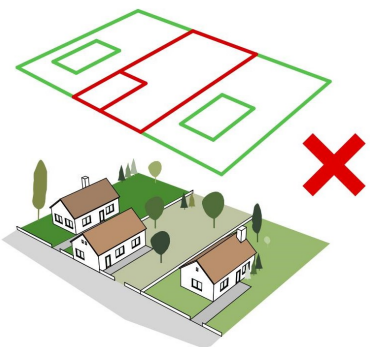
- ríktó színekben pompázó acélvázcsarnokok
- kerüljük a csillogó felületeket
- nem javasolt a teljes homlokzatot elfoglaló cégnevek, logók megjelenítése
- az épületek közterület felőli homlokzatán (beleértve a homlokzati tetőfelületet is) technikai berendezést, parapet-konvektort, szerelt égéstermék-elvezetőt, parabolaantennát, légkondicionáló berendezés kültéri egységét és kivezetését kivezetni nem lehet.

4.5. KÜLTERÜLETEK:

A zártkertek zöldséges és gyümölcsös kertek voltak, eredetileg csak kisméretű tároló építése volt megengedett a telkeken. A tulajdonosok egy része továbbra is kertműveléssel foglalkozik, pihenés és levegőzés céljára használja ingatlanát, másik része állandó lakosként van bejelentve.

Az úthálózat a terepviszonyokhoz igazodó, természetes módon kialakult, keskeny földutakból áll. A vegyes használatból - pihenni, kertészkedni kijárók és állandó lakosok - adódó kettősség az épületállomány tekintetében itt is megfigyelhető. Láthatunk kicsinyke épületeket, faházakat, de nagyobb lakóház jellegű épületek is találhatóak.

TELEPÍTÉS:

A külterületen az épületek az oldalsó telekhatártól 3 méterre helyezhetők el.

JELLEGZETESSÉGEK, ELŐÍRÁSOK:

- hagyományos tetőformák
- egyszerű tömegformálás
- természetes anyagok használata

KERÜLENDŐ KARAKTEREK:

- lapostetők
- mesterséges anyagok használata

5 ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ — AJÁNLÁSOK

5.1. KERÍTÉSEK

A kerítés a telek határát hivatott kijelölni, és funkcionalitás szempontjából védelmi funkciót is ellát. Fontos, hogy harmonikusan kapcsolja össze a közterületet a kerttel, a bejárat, kapu hívogató legyen az oda látogató vendégek számára. A hagyományos kerítések jellemző építőanyaga a helyben bányászott dolomit, homokkő és mészkő, valamint az erdők biztosította fa. Elvértve találkozhatunk téglá, kovácsoltvas vagy növény kombinációkkal is. A kerítés lehet tömör, zárt, vagy nyitottabb, áttört. A terepviszonyok miatt jellemző a lépcsős kialakítású kerítés, vagy a támfalként is funkcionáló. Belterületen az utcafronti kerítés csak áttört lehet, mely a nyitottságot, közvetlenséget is tükrözi, erősíti a falusi hangulatot. A kapu lehet zárt.

Jó megoldás lehet, ha a kerítés talapzata vagy oszlopai mészkőből készülnek, a kerítéselemek, kapu, fából. Az alábbi kerítések jó példák arra, miként lehet a hagyományokat ötvözni a modern funkciók beépítésével.

5.2. KERTEK:

A kert kialakításával csempésszük be közvetlen életterünkbe a természetet. Ez teremt kapcsolatot otthonunk és a közterület között, ad élőhelyet az élővilág, haszon állataink és házi kedvenceink számára, valamint biztosít kikapcsolódási lehetőséget mindennapjainkban. Közösségi térként is funkcionálhat ha vendégeket fogadunk. A talaj és éghajlati viszonyoknak megfelelően jól megválasztott fás és lágyszárú növények jól fogják magukat érezni kertünkben. Ha a természetközeli kő vagy fa burkolatok harmóniát képeznek kerítésünkkel, bejárónkkal, a ház lábazatával, melléképületeinkkel, akkor szívesen időzünk kertünkben. A madárbarát kertek sok kedves látogatót csalogatnak a fákra. A régi farakások, oduk, apró rágcsálók, sünök megjelenését segíti, a tavak a vízparti élőlényeket, a sok virág a rovarokat vonzza, melyek életközösséget alkotva gyönyörködtetik a ház lakóit.

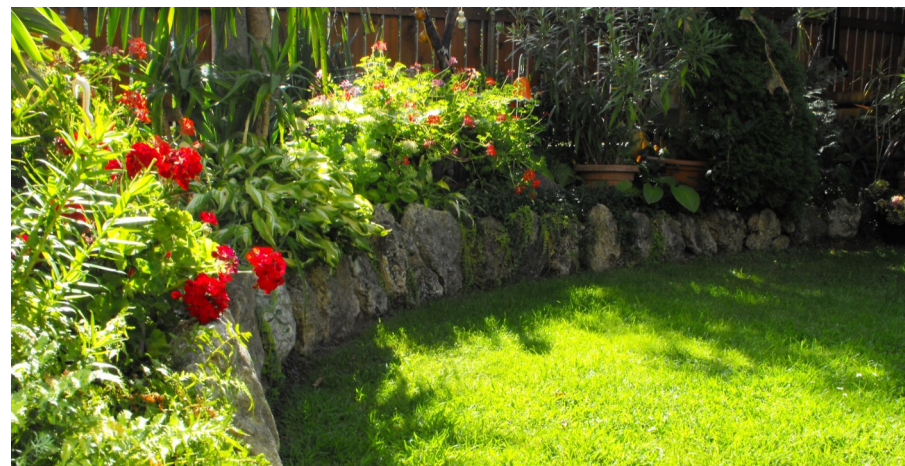
A terepviszonyok miatt jellemző a természetes kőből épült vagy növényekkel befuttatott támfalak, illetve a teraszok, lépcsők megjelenése. A kiemelt ágyások kőből, fából készülnek.

A hagyományos virágos kertek, konyhakertek, gyümölcsösök, szőlők, lugasok is jellemzőek voltak a faluban, mára egyre kisebb számban találkozhatunk vele, a díszkert teret hódított. Folyamatosan csökken a haszonállatok aránya, eltűnnek a takarmánytárolók, ólak és a pincék funkciója is megváltozik. Néha még találkozhatunk kerek kúttal, vagy a csapadékvizet összegyűjtő ciszternával, mely jó szolgálatot tehet a száraz nyári kánikulában a locsolást segítve. Egyre többen alakítanak ki komposztálót csökkentve ezzel a hulladék mennyiségét, és növelve az újrahasznosítás arányát.

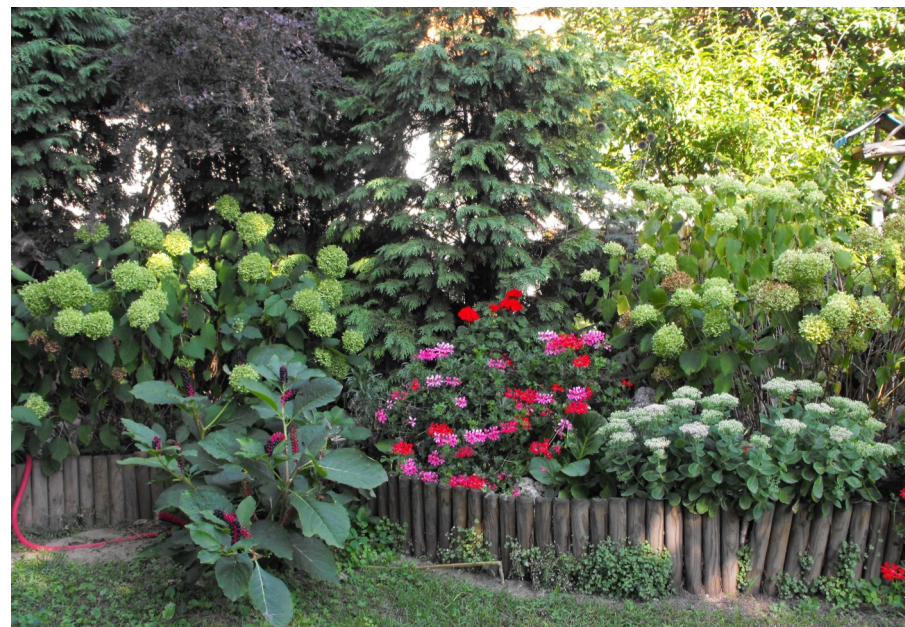
Fontos a meredek telkeken a felszíni vízvezetés megoldása az erózió elkerülése érdekében. Az ingatlan tulajdonosa köteles a telkén belül szikkasztani a csapadékvizet, nem vezetheti azt sem a szomszéd portájára, sem a közterületi útra, járdára, csak ha megoldható, a vízvezető árokba. Erre remekül megfelel a földbe süllyesztett víztározó, melyből később öntözni is tud a tulajdonos.

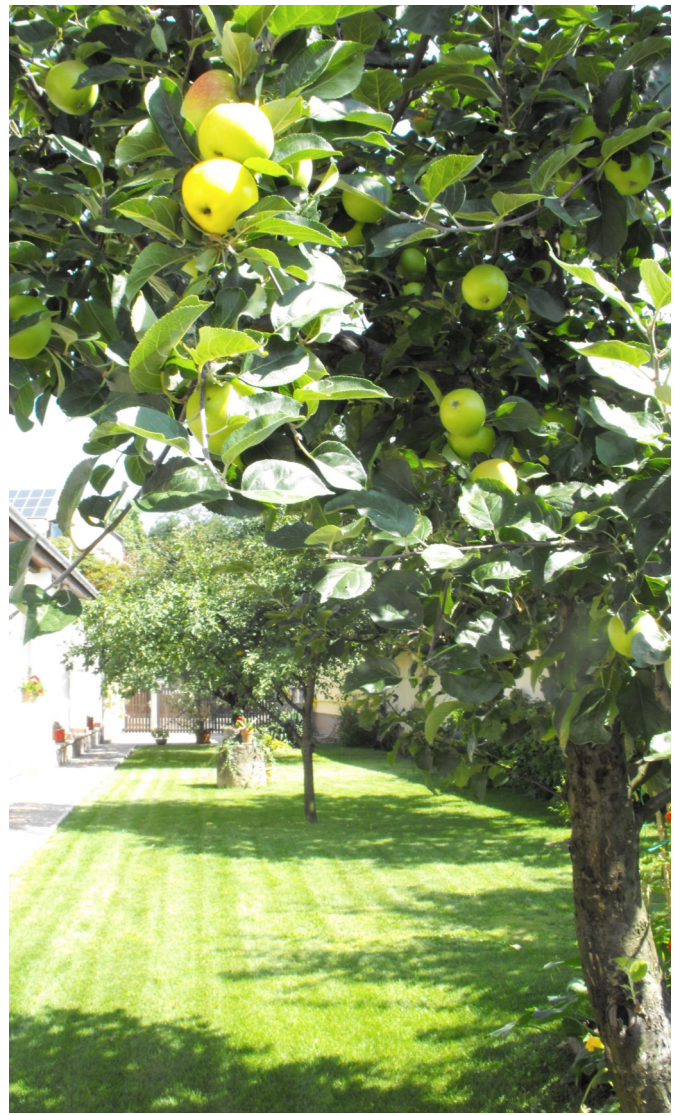

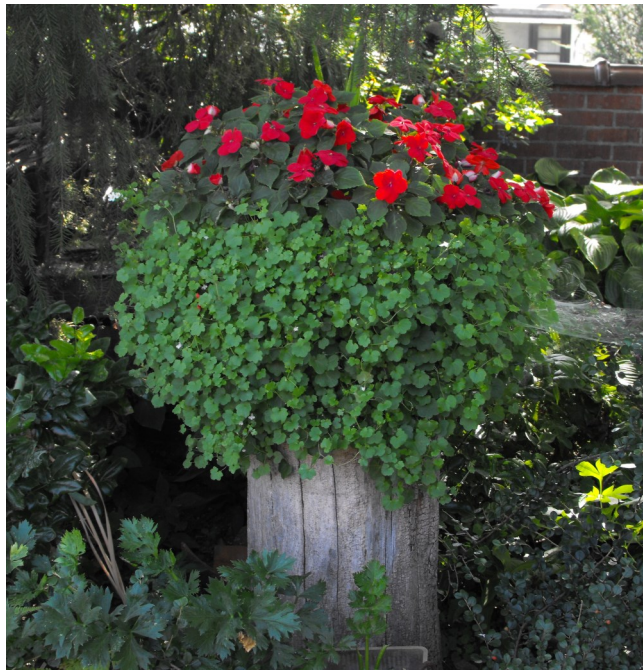
A településképi szempontjából elsősorban az előkertnek és az oldalkertnek, bejárónak a szerepe fontos, mely hozzájárul az utcaképhez. A növényekkel mérsékelhetjük a belátást, a zajhatást, porszennyezést, légmozgást, és árnyékoló funkciójuk is lehet. A stílus, az arányok, anyagok, színek, és növényfajok jó megválasztásával, a rendszeres gondozással egész évben élvezhetjük kertünket.

Az utcákra növényt ültetni, fát kivágni csak engedéllyel lehet, melyben segítséget nyújtanak a szakemberek, és a „zöldfelületi kisokos”. A közművek, talaj, éghajlat és terepviszonyoknak megfelelő fajok kiválasztása fontos, mely nem akadályozhatja sem a járdán, úton való közlekedést, kihajtást. A rendszeres gondozásuk mindannyiunk felelőssége. A téli időszakban házunk előtti síkosságmentesítés szintén a lakos feladata.

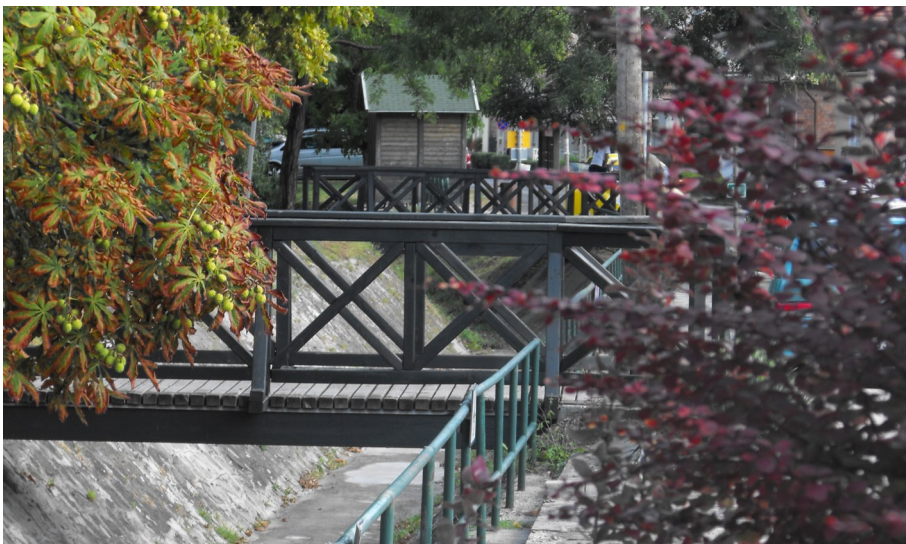
5.3. KÖZTERÜLETEK:

Az utcák tagozódása járda/zöldsáv/úttest településrészenként eltérő. A belterületi utak burkolata aszfalt, a külterületiek többsége murvás, pár aszfaltos kivétellel. A terek és a járdák jó része térburkoló kövel van kialakítva.

A mai faállomány többsége nem tervezett ültetéssel valósult meg, ezért sokszor előfordul, hogy nem az utcán futó közműveknek megfelelően, vagy a talajhoz, éghajlat-hoz, tájhoz illeszkedően lett telepítve. Ahol van elég hely növekednie a fának, oda nagynövésű, ahol nincs, oda közepes vagy kismövésű fát, esetleg cserjéket, talajtakaró növényeket ültethetünk, melyek ellenállóak a kártevőkkel és az esetleges légszennyezéssel szemben, nem igényelnek sok gondozást.

A településen a zöldfelületi kataszter alapján 2.700 db. fa van nyilvántartásba, melynek értéke 1,2 mrd forint.

Tervezett, átgondolt tájépítészeti szempontból is megfelelő ültetésre mutatunk pár jó példát.

Az utcák karakterét tekintve Pilisszentivánon külön kell említést tenni a Szabadság utca Aranyhegyi-patak medréről és zöld sávjáról, mely ökológiai folyosóként is funkcionál. Ez tekinthető egy hosszan elnyúló néhol kiszélesedő parknak is magasnövécsű fákkal, bokrokkal, talajtakaró növényekkel, hangulatos autós és gyalogos hidakkal, parkbútorokkal, buszmegállókkal, a faluközpontban lévő Fő térrrel, parkolókkal.

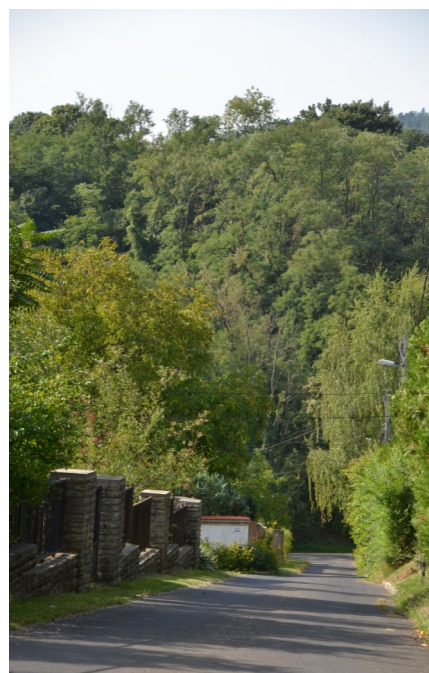
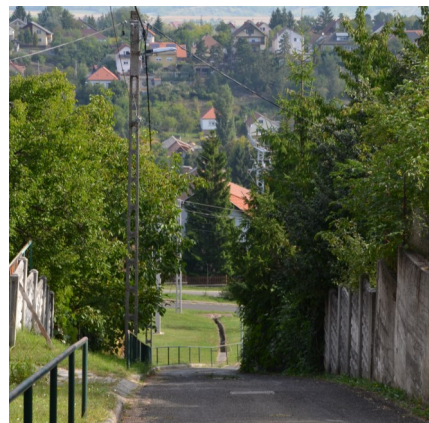

A 1107-es számú út látványterve a Slötyi melletti fásítást követően.

5.4. UTCÁK:

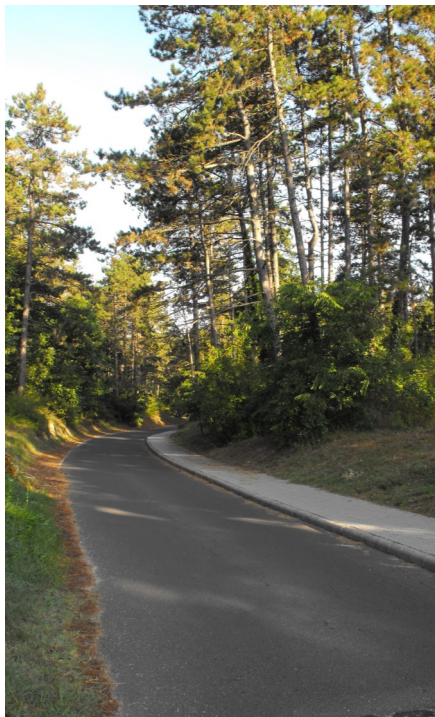
Vannak igen keskeny utcák is, mint például a Bányász utca, ahol nem lehet zöldfelület kialakítani, sőt, a járda se jelenik meg.

A Jóreménység utca viszont igen széles, zöldsávval rendelkező gyűjtőút.

Jellemzőek a mered utcák is mint az Óvoda utca, ahol komoly gondot okoz a csapadék-víz elvezetés, téli közlekedés.

A falu egyediségét és természetközelségét tükrözi, hogy van olyan belterületi útja, a Fenyves utca – amely erdőn keresztül vezet járdával.

Speciális természetközeli zöldfelület – **vízfelület** - a Slótyi- tó és környezete, mint sport- és rekreációs tér, melyen jól megférnek egymással az ide látogatók, a futók, horgászok, kerékpárosok, és a kutyát sétáltatók. Gazdag nem csak vízi, de a vízparti élővilága is, melynek otthont ad a nádas, a fák és a bokrok alkotta 1 km-es sétány.

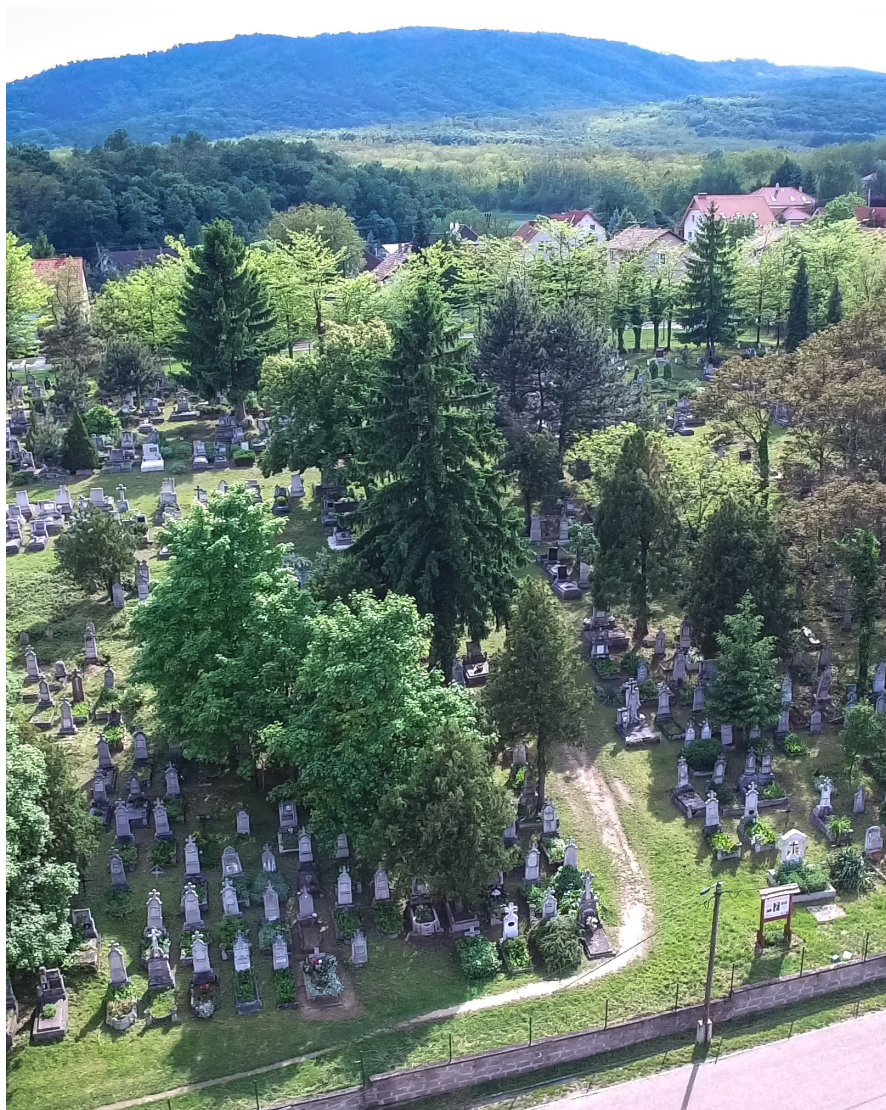

A falusi rendezvényeknek egyrészt a füzekkel hársakkal körbevett **Kuczmag- rét** biztosít helyszínt, másrészt a **Sport- tér**, mely egyben a Jági- tanösvény kiinduló pontja, és a kerékpárosok Pilis Bike hálózatának állomása. Itt található a természetvédelmi szempontból védett terület a belterülettel.

A turisták és zarándokok előszeretettel keresik fel az impozáns nagy fenyőkkel benőtt **Kálvária dombot**, valamint a Templom dombot, mely nagy részét védett feketefenyő erdő borít.

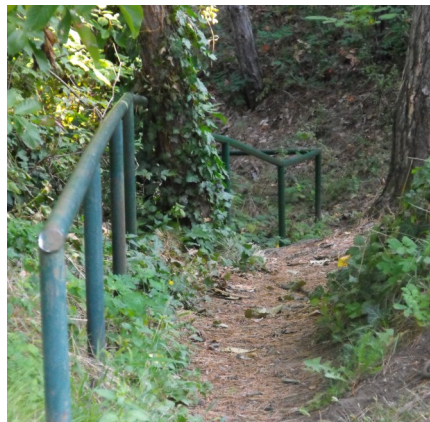

Két **kegyeleti park** van településünkön, az új temető, melyben sok örökzöld, oszlopos tujával találkozhatunk, környezetbe illő napkollektoros kandeláberekkel, padokkal, valamint a régi temető sírparkja idézi fel a régi korok temetkezési szokásait, dísz sírjait a nagynövésű árnyas fák alatt.

5.5. LÉPCSŐK:

A község fontos és egyedi hangulatot sugárzó gyalogos közlekedési útvonalát képezik a lépcsők. A leghosszabb a templom dombon kúszik fel mintegy 180 m hosszúságban pihenőkkel, de mindkét hegyoldalon találkozhatunk több hangulatos feljáróval.

5.6. EMLÉKMŰVEK:

Közterületeink üde színfoltjai a múltnak emléket állító emlékművek.

A díszkút a német testvértelepülés ajándéka a szoros, élő kapcsolat emlékére. Pilisszentiván az első magyarországi falu, aki-nek külhoni testvérfaluja lett. Grósz Károly külön engedélyével jöhetett létre ez a partnerség a cseh határhoz közel fekvő Marktleugasttal 1988-ban közel 30 éve.

5.7. SPORT, REKREÁCIÓS
ÉS JÁTSZÓTEREK:

Az utcákon való növénytelepítésnél figyelembe kell venni a már meglévő településkarakteret meghatározó fajokat, hasonló, és nem tájidegen fajok ültetése preferált, mely nem akadályozza a biztonságos közlekedést, jól tűri a porszennyezést, szárazságot, vagy éppen a vizes környezetet, ellenáll a kártevőknek, nem igényel túl sok gondozást. Természetesen a közművek elhelyezkedéséhez való illeszkedés is kiemelt szempont. A színek megjelenésénél harmóniát képezhetünk a homlokzatok, kerítések, burkolatok, parkbútorok, kandeláberek színeivel. A „Zöldfelületi Kisokos” ebben nyújt segítséget.

Az utcaképnél meghatározó lehet beépítési módtól függően a homlokzat vagy a tetőgerinc, főleg a legrégebben lakott faluközpont területén. A közterületek karakterét adja a felszíni vízvezetési megoldások sokasága is. Nyílt füves, vagy burkolt árkok, patakmeder, ráccsal fedett árok vagy teljesen fedett szakaszok mind-mind más hangulatot és megjelenést idéznek. Legfontosabb szempont természetesen a funkcionalitás és karbantartás.

5.8. HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK:

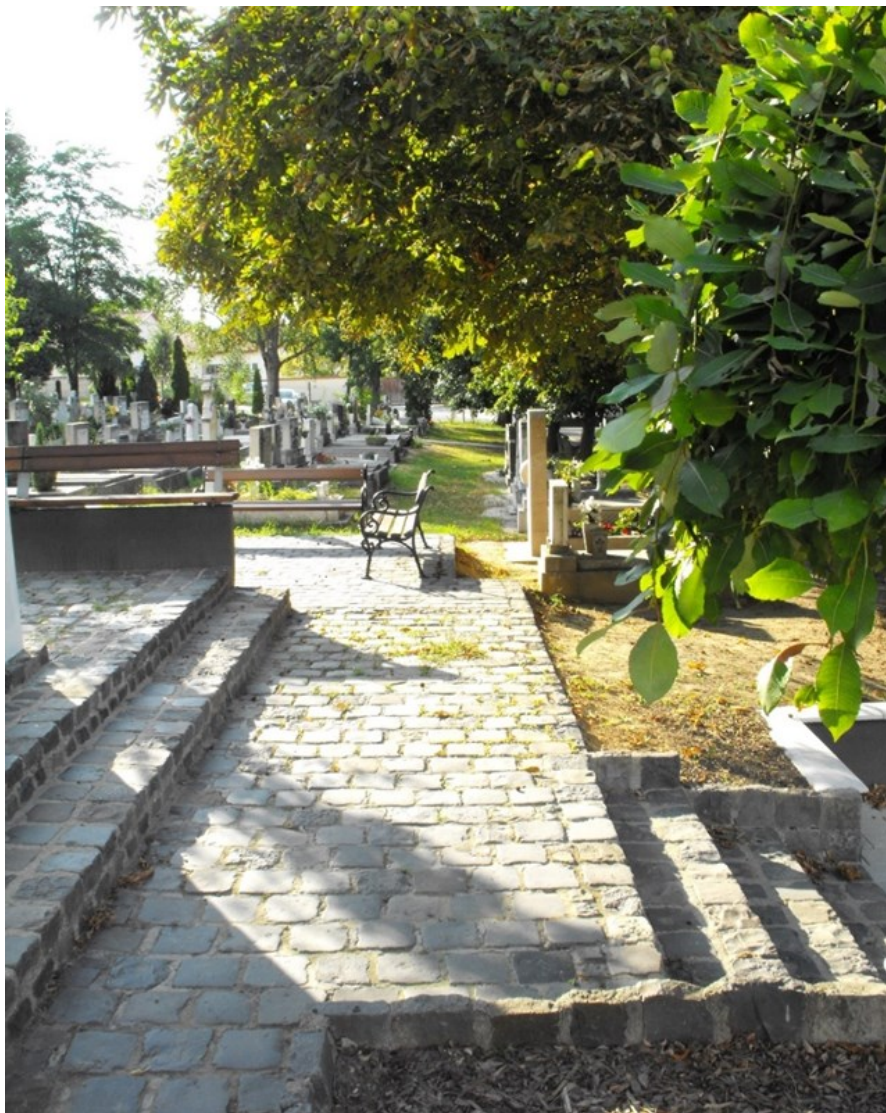
Pilisszentivánon a 2017-ben hatályba lépett reklámrövidítés az irányadó ebben a témakörben. Fontos szempont, hogy a cégek, reklámok és hirdetések is illeszkedjenek a település arculatába, hiszen a tarka, harsány, különböző formában megjelenő hirdető felületek zavaróak, nem érik el hatásukat. Az utca karakteréhez illő egységes, jó ízléssel készült, de jól látható feliratok is lehetnek sikeresek. Jó példa erre az önkormányzat által a kandelaberek és parkbútorok stílusában és színében megjelenő új zászlós irányjelző oszlopok, hirdető és reklámtáblák kihelyezése, mely egységes és rendezett képet alkotva jelentősen hozzájárul a falu tisztaságát, természetközelséget, gondozottságot idéző hangulatához. Ezen túl közterületen csak ezeken a felületeken lehet hirdetést elhelyezni.

5.9. PARKBÚTOROK, TÁBLÁK:

Az önkormányzat a közintézmények, közterületek felújításánál igyekszik jó példát mutatni az arculati elemek megőrzésére.

Megújuló energia alkalmazása:

